

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Borisori nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscrise nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Duker Nachf.,
Nix. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf. Anton Oppelik,
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tarife
și învalia. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din între și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 59.

Brașov, Joi 15 (28) Martie.

1901.

Politică de acomodare sășescă.

I.

S'a făcut tăcere în tabăra pressei naționale sășesci din Ardeal în cestiunea politice de naționalitate a lui Szell și a „statului național maghiar“, care formeză punctul capital în programul acestuia.

Scim, că foia sibiană „Sieb. d. Tageblatt“ a fost, care a discutat mai întâi aceste cestiuni, căutând să dovedescă, că idea „statului național maghiar“ nu este identică cu ideea maghiarisării, și așa mai departe. Mai scim, că aceste discuțiuni diaristice ale foiei sășesci și biene au fost primite cu mare mulțumire de către șovinistii din Pesta, de altă parte însă au produs o stranie impresiune, ba chiar consternare în tabăra sășescă însăși. A protestat în deosebi „Kronst. Ztg.“ din loc contra ideilor și definițiunilor politice propagate de către cei dela „Sieb. d. Tagbl.“

Deodată, după schimbarea unui rând de articuli polemici, cari au rămas neisprăviți, adică fără a trage consecențele practice politice din totă această discuțiune importună și lipsită de orice rațiune politică, s'a făcut tăcere mare. Organul sășesc de aici, odinioară organul pronunțat al „verdilor“, n'a mai dîs nimic și așa a dat privilegiu celor dela „Tageblatt“ să-și facă conclusiunile finale ale teoriilor lor politice, pe care în limba română le-am putea numi „halsbrecherisch“, va să dîcă menite de-a frânge gâtul oricărei rezistențe naționale demne și serioase din partea Sașilor ardeleni.

La timpul său organul nostru a urmărit cu atențiune fazele celei mai nouă metamorfoze a principiilor politice de acomodare, ce s'au zămislit, mai ales de un deceniu încôce, în capetele celor de prin prejurul comitetului central al partidei

poporale sășesci din Sibiu. A arătat pe larg cuprinsul articulilor din „Tageblatt“, cari la început au produs nemulțămire și nedumerire chiar în cercurile sășesci, și deci este la loc să luăm notiță și de ultimii doi articuli ai amintitei foi, prin care acesta își incheie argumentările și motivările sale, în cestiunea despre care e vorba.

În acești doi articuli intitulăți „Stat național și lege de naționalitate“, cari au apărut în „Tageblatt“ din Sibiu la 10 și la 17 Martie n. c., se resumază ceea ce s'a scris în acesta foie pentru a „rectifica“ preținsa ideie falsă, ce domnesce între Sași despre „statul național“ și se face încercarea de-a documenta și partea „practică“ a acestei rectificări, trăgându-se conclusiunile pentru atitudinea Sașilor față cu legea de naționalitate și cu politica de stat maghiară.

Autorul acestor articuli susține că după pretinsa falsă părere lătită între Sași statul național e privit ca identic cu desnaționalizarea Nemaghiarilor, pe când el găsesce, că în realitate se tratăză de aceea, ca să se imprimeze organismului de stat caracterul maghiar. Mai afirmă, că acea părere „falsă“ stă în contradicere cu recunoscerea legii de naționalitate din partea Sașilor, care lege ar enunța în principiu statul național. De aici, dîce, a urmat, că Sașii au respins în tot-déuna în mod pasionat „statul național“, prin care fapt au deșteptat bănuiala maghiarismului, că poporul sășesc negă caracterul fundamental al statului ungar. „Această aparință eronată trebuie să fiă nimicită în interesul poporului sășesc“, declară autorul.

El se silește de-a documenta cu legea de naționalitate și cu împrejurările, în care ea a fost adusă la 1868 în contra protestului partidei naționalităților, — ce esista atunci

în dietă și era compusă din deputații români, sârbî și slovaci, fără participarea deputaților sași, cari formau un grup isolat, — că legislatorii maghiari au croit dela început acesta lege pe calapodul „statului național“.

Legea de naționalitate, esclamă „Tageblatt“, așa cum a fost propusă și votată, reprezintă învingerea ideii de stat național, cum au voit-o Maghiarii, asupra ideii statului de naționalități, ce și-a aflat expresiune în contra-proiectul lui Mocsanyi.

Maghiarii, cu ministrul br. Eötvös în frunte, dîce „Tageblatt“, n'au voit să reguleze atât drepturile naționalităților nemaghiare, cât mai mult drepturile individuale ale cetățenilor de limbă nemaghiară. Și ca o dovadă mai mult, amintesc, că propunerea unui deputat de-a enumera în introducerea legii de naționalități toate naționalitățile locuitoare în țără, a fost respinsă fără dezbateri, vrînd printr'asta a evita și numai aparința, că ar pute fi vorba de-o înarticulare legală a naționalităților ca individualități de drept public.

Din toate aceste conchide, că legea de naționalitate dă expresiune ideii statului național maghiar, care ideie de 34 de ani predomină politica interioară a Ungariei.

Vom vedé acum ce consecențe trage „Tagebl.“ din toate acestea pentru viitoare atitudine politică a Sașilor ardeleni.

Cvota. „Magyarország“ alarmeză pe cetitorii săi cu seirea, că pentru proporția cvotei actuale nu se pôte garanta în Austria o majoritate parlamentară și o prin urmare va trebui să decidă éráși Majestatea Sa monarhul. În împrejurarea acesta foia ugronistă vede o victorie a Austriei și o înfrângere pentru Ungaria, și mai ales o supără, că prin procederea acesta Austria ține se dovedescă străinătății, că nu e mulțumită cu cheia cvotei actuale urcate și

că numai silită și numai la ordinul monarhului se supune.

Se scie, că comisiunea ungară a propus comisiunei austriece tratările verbale. Spre scopul acesta membrii comisiunii ungară au și plecat adî după amiață la Viena. Măne comisiunile vor avé cea dintăi întrunire. Dér, cum s'a dîs mai înainte, comisiunea austriece rămănuend constentă lângă pretenșiuni mai mari, tratările nu vor avé nici un rezultat favorabil. Astfel stabilirea cvotei se va face, ca și anul trecut, de către Majestatea Sa.

Din Bucovina. „Deșteptarea“ din Cernăuț ocupându-se în numărul 19 a. o. cu risipa, ce se face cu banii fondului religios scrie între altele:

„O nouă și grea lovitură s'a dat di-lele trecute neamului nostru, o lovitură, ce va avé cele mai triste și dănuțioase urmări pentru noi. E lucru hotărît, că din rentele fondului religios vor fi luate la două sute de mii de corone, ca cu banii acestia să fie introdusă în residența metropolitană lumina electrică, și 12 mii de corone pe an vor fi cheltuite cu întreținerea instalațiunii electrice. Potop de miserie nedescrisibilă băntuie poporațiunea noastră și guvernului i-a trăsmit prin cap să ilumineze residența, să cheltuiască sumedeni de bani pentru o deșertăciune. Poporul nostru pierde în întunec și sărăciă, preoțiimea noastră necăjesce — și guvernul dimpreună cu consistorul hotărăesc să cheltuiască banii fondului religios cu nimicuri. Multe nelegiuiri s'au petrecut în biserica noastră, însă pare-că nici una n'a întrecut așa de mult hotarele omeniei ca cea cu luminarea electrică a residenței. Mai ales spună lumea orî de na'vem dreptate.“

Situațiunea în Austria. O scire telegrafică din Viena anunță: Adî (26 l. o.) mai multe cluburi au ținut conferențe la cameră, fiind-că în cercurile politice s'arăs-pândit seirea, că ministru-președinte Koerber ar voi să se alégă cât de curînd delegații, din cauză că după Păscî nu sunt pros-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(6)

Reînviat.

Novela, de W. Urban.

(Urmare)

— „Copila mea“, începú Don Leone cu voce debilă, tremurătoare, „te rog să-mi ierți decă te conturb pe-un moment. Dér trebuie să mă duc în oraș și te-ași ruga să-mi păstrezi acest portmoneu până la reintôrcere, — conține șese-deci de lire.“

Dise și deschidénd portmoneul s'apropiă de Concetta, care-l privea cu uimire crescéndă, neluându-și ochii nici pe-un moment de pe statura deprimată, șubredă. Mecanic întinse ea mâna după portmoneu; de uimită și surprinsă, ce era, nu putú dîce nici un cuvînt.

Don Leone continuă: „Sperez, că voiú mai conveni cu mama d-tale, decă însă... Hm, ce flori frumoșe ai aici?“ se intrupse el de-odată, arătând cu mâna spre micul buchetaș de „Nu mă uita“.

— „Nu mă uita!“ răspuse Concetta cu accent grav, serios și privindu-l cu ochii

ei mari, negrii, ca și când de cuvintele acestea ar voi să mai lege o însemnătate particulară, o admoniare.

Don Leone sta acum aprópe de ea și ca și condus de-o tainică putere, de un farmec supranatural, își puse mâna dréptă ușor pe capul ei, privindu-o un moment cu intimitate.

— „Sei tu óre, mică Concetta, pentru-ce aceste flori mititele, albastre, se numesc „Nu mă uita“? dîse el cu voce șoptitoare și ceva mai căldurósă.

Și pe când ea, cuprinsă de-o nespusă uimire, nici acuma încă nu sciea ce să dîcă, ce să credă, Leone continuă c'un accent particular, aprópe juvenil, feroic, ce și-l reamintea din depărtatul trecut: „Când bunul Dumnezeu a creat lumea și toate viețuitoarele, paseri, flori și pe ómeni, El le-a dat tuturor câte un nume.“

Un țipet sfâșietor stăbătú dintr'odată întréga verandă și în același moment Concetta, c'o agitațiune pasionată și convulsivă, îmbrățișă pe bărbatul străin, strigând între lacrimi și suspine fericite: „Tată, tată, iubite tată!“

Don Leone rămase la început consternat și înspăimântat. Voința lui de sigur

n'a fost să fiă recunoscut de fiica sa. Un simțemént firesc, ce nu-l puté suprima și care prin lunga despărțire de copii și de soția lui îl stăpânea cu-o putere irezistibilă, l'a fost sedus să se apropie de Concetta. Decă ar fi presimțit el cât de puțin, că după un timp așa de îndelungat ea-l va recunósce, de sigur ar fi evitat acesta.

— „Signorina“, dîse el esitând și încurcat. „Nu știu... nu înțeleg... O mare asemănare trebuie că te amăgesce... eu... eu n'am copii.“

— „Așa?“ întrebă Concetta agitată. „Vrei să te lapezi de noi? Să te tăgăduesci pe tine însu-ți? Și pentru-ce, tată? O, nu mai dîce nimic, din sute de mii te-ași recunósce în oricare îmbrăcăminte și între orice împrejurări. Cređi, că eu ași puté să uit ochii tăi, privirea ta, séu ușora apăsare a mânei tale pe capul meu, ori chiar po-vestea cu „Nu mă uita“? Ah! acuma înțeleg de ce trebuia să scótem vin de Gragnano și pentru-ce toate trebuiau să fiă prospete și buue. Reconvalescentul, care voia să se n'trămizeze în „Faccia Fresca“, era tatăl meu. Șeđi. Să nu mai dîci nimic. Trebuie să te reculegi. Ori-ce s'ar fi întemplat, pentru tine nu esistă alt loc mai po-

trivít, decăt aici. N'am dreptate, Nicola? Uită-te bine la el; e tatăl meu!“

— „Concetto“, începú Don Nicola.

— „Tăcere. Tu vrei să dîci, că el nu e tocmai prezentabil, că nu reprezintă nimic, séu că nu vom puté face paradă cu el“, dîse ea mai cu infocare. „Lasă acesta în grija mea. Voiú îndrepta éráși ceea-ce alții au stricat. Nu ai dîs tu însu-ți mai înainte, că adevărata iubire toate le învinge, că ea nobilitéză și înalță totul, căci omul nu iubescă nici când, ce nu este vrednic de iubire și prețios“.

În bucuria și agitațiunea ei, Concetta era numai foc și pară. De repeți-te-orî se încercase Don Leone s'o intrupă, s'o lămurósă asupra complicațiunilor grele că-rora a-se espune era pe cale; ea însă nu-l lasă nici decum să vorbescă.

— „E tatăl meu“, esclamă ea c'o pasiune tot mai mare, ca și când ar fi presimțit ce fel de greutăți i-se vor pregăti, „și ași voi să știu, ce-ar fi óre sfânt între ceriu și pământ, decă nu un tată copilului séu?“

— „Dragă copilă, ascultă ce voesc să-ți spun“, dîse în fine Don Leone cu insistență.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Martie. n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	117.75
Renta de corone ung. 4%	92.80
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.10
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.20
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	117.40
Bonuri rurale ungare 4%	91.75
Bonuri rurale croate-slavone	97.60
Impr. ung. cu premii	174.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	144.—
Renta de argint austr.	98.35
Renta de hartie austr.	98.10
Renta de aur austr.	117.90
Losuri din 1860.	141.—
Actii de-ale Bancei austro-ungara	16.77
Actii de-ale Bancei ung. de credit.	718.—
Actii de-ale Bancei austr. de credit.	722.—
Napoleonori.	19.10
Maref imperiale germane	117.60
London vista.	240.27 1/3
Paris vista.	95.37 1/2
Rente de corone austr. 4%	97.10
Note italiene	90.50

Cursul pieței Brașov.

Din 27 Martie. 1901.

Banota rom. Cump.	18.76	Vënd.	18.81
Argint român. Cump.	18.60	Vënd.	18.40
Napoleonori. Cump.	19.2	Vënd.	19.06
Galbeni Cump.	11.20	Vënd.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	2.57
Maref germane Cump.	58.50	Vënd.	23.65
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	21.70
Ceris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Numai pentru 1 franc se dă 50 franci.

Pentru explicații ori-ce amator să se adreseze **Casii de comission**
Progresul Economic Român
Calea Văcăresci nr. 195,
(România) **București.**

13-25

Chief-Office 48, Brixton-Road, London sw.

Pastilele-Hămatin

contra anemiei și debilității corporale,
ale

Farmacistului A. Thierry,
sunt mijlocul cel mai bun pentru delaturarea lipsei de sânge, a galbinărei și a bôlelor împreunate cu acestea. Nu trebuie folosite vinuri grele feruginoase, ce irită nervii stomacului, ci pastilele noastre, care se pot ușor asimila. Fie-care cutie trebuie să poarte subscrierea a producătorului. O cutie franco cu posta 4 corone.

Trimite după asignarea prețului:

Apotheker A. Thierry's Balsam-Fabrik
in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Ciorapi! Ciorapi! On parle français.

Am onore a face cunoscut, că **mărfurile pentru sezonul de primăvară și vară din fabrica de impletituri a lui Foith au sosit și se vënd cu prețuri reduse:**

Deposit de fabricate proprii, de tot sortimentul de **ciorapi, mănuși și alte articole de sport.**

Mai departe recomand cu deosebire Domnilor studenți **Cravatele** confecționate de mine, frumoase și ieftine. **camăși, gulere, mangete, batiste** etc.

Rugându-mă de o cercetare numărösă, sunt

Ciorapi se primesc spre reparatură.

cu totă stima

S. Wilk

Depotit de impletituri
Brașov, Tèrgul pómelor 18.

NICOLAE BALEA**ATELIER și MAGAZIN de încălțăminte**

in Brașov, Strada orfanilor nr. 4,
(vis-à-vis de Impèratul Roman)

Recomandă tot-felul de încălțăminte
pentru **bărbați, femei și copii.**

— Produse numai ale atelierului propriu. —

Efectuarea promptă și garantată.**Croitorie civilă și militară**

in piața roselor (sub Bucium) nr. 15.

Praxa ce mi am câștigat in croială de mai mulți ani in streinătate, mă pune in plăcuta poziție de a pute executa solid și prompt ori-ce comandă mi-s'ar face in branja croitoriei pe lângă condițiunile cele mai convenabile.

Mă recomand tot-odată D-lor oficerii in rezervă, că lucrez și **uniforme militare**, și Tunicii (Waffenrock) pot preface în atilă, și din chipiuri de infanterie chipiuri de honvedii cu prețurile și cele mai moderate. Rugându-mă de o cercetare numărösă, sunt

cu totă stima:

Petru Pavel
croitor.

5--12 (72)

Delicatese.**Deschidere de prăvălie.**

Am onore a face cunoscut On. public din oraș și din jur, că **am deschis in fosta brânzărie a d-lui D. Pasco**

Prăvălie cu brânzeturi, cașcaval, urdă dulce, diferite brânzeturi, unt prospët, lapte curat de bivoliță, și vacă.

Mai departe **Delicatese:** Caviar, Iere roșii, Halva, Rahat, Dulcèță și Conserve.

Rugându-mă de On. public a-mi da tot sprijinul in noua mea întreprindere, mă voi sili a corèspunde prin un serviciu prompt și esact tuturor cerințelor.

Cu totă stima:

I. G. EREMIAS

(alias Popișca).

(4-10.)

Prăvălia se deschide la 5 ore dimineața și se inchide la 10 ore — Duminica dela 5-12 a. m. și dela 6-9 sèra.

Prețuri moderate.**Antreprise de pompe funebre****E. Tutsek.**

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetè al D-nului I. Sabădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședământul său de înmormântare bogat asortat in cari tôte obiectele, atât sorteile mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depou de sicriuri de metal** ce se pot inchide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cununii** pentru monumente și **plântici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vënd, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se esecută **prompt și ieftin**, iau asupra-mi și **transporturi de morți in strèinătate.**

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

3—*

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. in Brașov

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-8 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 6. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7-48 min. sèra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la orele 11 a. m.
- III. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).

Dela Brașov la Kezdi Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la ora 3-20 min. noptea.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Cluc-Szereda).

Dela Brașov la Zèrnesci (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la ora 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 5-26 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor in Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8 dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la 6. 2-9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 10-25 min. sèra.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul accel. la ora 2-18 min. p. m.
- II. Trenul pers., la ora 9-27 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la ora 5.— min. dim. (ca e circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de pers. la ora 1-51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la ora 6-48 m. sèra (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zèrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la ora 7-2 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1-12 min. p. m.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la ora 8-25 m. dim.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 1-51 m. p. m.

A V I S.

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și reînnoiri și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta in deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă. **Administraț. „Gaz. Trans.“**